

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Do druku nr 3502

Warszawa, 7 lipca 2023 r.

WPL. 201. 2023. GS

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPF-UP. 020. 181. 9. 2023

Data wpływu 14. 07. 2023v.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFKA KS

L. dz. DS. 175. 417. 2023

Data wpływu 13. 07. 2023.

Pan

Bartłomiej Wróblewski

Posel na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Nadzwyczajnej

do spraw deregulacji

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

działając na podstawie art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców¹, w związku ze skierowaniem do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej komisyjnego projektu ustawy o ograniczeniu biurokracji i barier prawnych² proszę o przyjęcie poniższej opinii.

Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców³ popiera wystąpienie przez Komisję Nadzwyczajną do spraw deregulacji z inicjatywą wprowadzenia zaproponowanych w projekcie ustawy rozwiązań korzystnych dla przedsiębiorców. W ocenie Rzecznika MŚP na pozytywną opinię zasługują w szczególności zmiany w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych⁴ mające na celu likwidację ograniczenia czasowego, w którym możliwe jest korzystanie z tzw. małego ZUS-u plus, oraz wzmocnienie pozycji procesowej

¹ Dz. U. poz. 648 z późn. zm., dalej: „ustawa o Rzeczniku MŚP”.

² Dalej: „projekt ustawy”.

³ Dalej: „Rzecznik MŚP” lub „Rzecznik”.

⁴ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 z późn. zm.

przedsiębiorców kwestionujących decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, z którym związane są skutki na gruncie ubezpieczeń społecznych.

Rzecznik MŚP popiera również propozycje zmierzające do poprawy sytuacji osób prowadzących tzw. działalność nieewidencjonowaną (w tym zmianę w zakresie wykorzystania numeru PESEL jako identyfikatora podatkowego) oraz rozszerzenie możliwości korzystania z dobrodziejstw zarówno działalności nieewidencjonowanej, jak i tzw. ulgi na start, a w tym zwłaszcza złagodzenie uniemożliwiających korzystanie z obu tych instytucji negatywnych przesłanek związanych z okresem uprzedniego wykonywania działalności gospodarczej na zasadach ogólnych.

Pozytywnie należy ocenić także propozycję zmiany ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne⁵ w celu podniesienia o 50% aktualnej kwoty przychodów, do której możliwe jest opłacanie zryczałtowanego podatku dochodowego.

Zdaniem Rzecznika MŚP przywołane wyżej rozwiązania niewątpliwie powinny przyczynić się do aktywizacji gospodarczej społeczeństwa oraz istotnej poprawy sytuacji osób prowadzących działalność gospodarczą w stosunkowo niewielkim zakresie.

Rzecznik MŚP popiera również propozycje mające na celu ograniczenie nadmiernych obowiązków administracyjnych i zmniejszenie obciążeń finansowych ciążących obecnie na małych i średnich przedsiębiorcach prowadzących działalność związaną ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów. Rzecznik wyraża nadzieję, że w ramach dalszych prac legislacyjnych w Sejmie RP nad projektem ustawy uda się wypracować i wprowadzić w życie rozwiązania odpowiadające potrzebom przedsiębiorców z branży gospodarki odpadami.

Niezależnie od generalnie pozytywnej oceny zaproponowanych w projekcie ustawy rozwiązań Rzecznik MŚP wnosi o rozważenie uzupełnienia tego projektu o dwie zmiany mające na celu usunięcie barier prawnych istotnie utrudniających Rzecznikowi wykonywanie

⁵ T.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2540 z późn. zm.

jego ustawowych zadań w zakresie ochrony praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Nawiązując do zaproponowanych w art. 25 pkt 4-6 projektu ustawy zmian w rozdziale 6 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców⁶ - Zasady opracowywania projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego oraz oceny ich funkcjonowania, Rzecznik MŚP wnosi o uzupełnienie przedmiotowych propozycji o modyfikację art. 68 Prawa przedsiębiorców dotyczącego zasad opracowywania projektów aktów normatywnych, które mają wpływ na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Rzecznik MŚP postuluje oznaczenie dotychczasowej treści tego przepisu jako ust. 1 i dodanie do niego ust. 2 w brzmieniu:

„2. Członkowie Rady Ministrów oraz inne podmioty właściwe do przygotowania projektów aktów normatywnych, programów i innych dokumentów rządowych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiają Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców do zaopiniowania projekty tych dokumentów”.

W uzasadnieniu powyższej propozycji należy wskazać, iż ma ona na celu rozwiązanie występującego obecnie problemu pomijania Rzecznika MŚP w procesie tworzenia regulacji mających często oczywisty wpływ na sytuację mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Wprowadzenie wymogu zasięgnięcia opinii Rzecznika MŚP na jak najwcześniejszym etapie procesu tworzenia prawa gospodarczego z pewnością przyczyniłoby się do wzmocnienia ochrony praw i interesów przedsiębiorców z sektora MŚP.

Na marginesie warto dodać, że analogiczne regulacje znajdują się obecnie w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej⁷ oraz

⁶ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 221 z późn. zm., dalej: „Prawo przedsiębiorców”.

⁷ Dz. U. Nr 90, poz. 759.

art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego⁸.

Należy nadto zauważyć, że w przewidującym modyfikację art. 70 Prawa przedsiębiorców art. 25 pkt 6 projektu ustawy proponuje się wprowadzenie wymogu konsultowania m.in. z Rzecznikiem MŚP informacji o wynikach dokonywanych przeglądów funkcjonowania aktów normatywnych określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej. Zważyć trzeba, iż tak samo jak potrzebnym jest umożliwienie Rzecznikowi MŚP wyrażenia stanowiska co do utrudnień i barier w zakresie wykonywania działalności gospodarczej wynikających z obecnie obowiązujących regulacji, potrzebnym jest także zapewnienie mu możliwości opiniowania istotnych z perspektywy przedsiębiorców projektów aktów normatywnych, zanim w ogóle dojdzie do powstania takich utrudnień bądź barier.

Rzecznik MŚP wnosi ponadto o uzupełnienie projektu ustawy o regulację mającą na celu zmianę art. 239 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi⁹ w celu jednoznacznego określenia, że Rzecznik MŚP jest zwolniony z obowiązku uiszczania kosztów sądowych w postępowaniach przed sądami administracyjnymi, w których to postępowaniach Rzecznik uczestniczy w celu ochrony praw przedsiębiorców na prawach przysługujących prokuratorowi zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 8 ustawy o Rzeczniku MŚP.

Przywołany wyżej przepis art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a. stanowi w swoim obecnym brzmieniu, iż nie mają obowiązku uiszczenia kosztów sądowych prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka.

W dotychczasowym orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego słusznie wskazywano¹⁰, iż wobec tego, że prokurator nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców również nie ma takiego obowiązku.

⁸ T.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 z późn. zm.

⁹ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 259 z późn. zm., dalej: "p.p.s.a."

¹⁰ Zob. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 5 sierpnia 2020 r., sygn. akt I GZ 164/20. Wydruk orzeczenia pobranego z Centralnej Bazy Orzeczeń Sądów Administracyjnych w załączeniu.

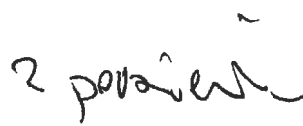
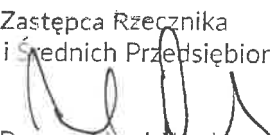
Niestety niedawno w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego przedstawiono pogląd przeciwny¹¹, zgodnie z którym dla uznania zwolnienia danego podmiotu od kosztów postępowania dany przepis szczególnie musi wprost ten podmiot wskazywać. W związku z tym określenie, że Rzecznik MŚP może uczestniczyć w postępowaniach przed sądami administracyjnymi na prawach przysługujących prokuratorowi, nie stanowi zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego wystarczającej podstawy do uznania, że Rzecznik jest objęty zakresem art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a.

Przyjęcie przywołanej wyżej interpretacji jako prawidłowej niewątpliwie doprowadziłoby do istotnego utrudnienia wykonywania przez Rzecznika MŚP jego ustawowych zadań w zakresie ochrony praw przedsiębiorców. Zasadnym, wobec tego jawi się jednoznaczne wskazanie w treści art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a., że Rzecznik MŚP nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w postępowaniach w sprawach sądowoadministracyjnych, tak samo jak inne wymienione w tym przepisie instytucje biorące udział w przedmiotowych postępowaniach w interesie publicznym.

Mając powyższe na uwadze Rzecznik MŚP wnosi o dodanie do projektu ustawy przepisu przewidującego nadanie treści art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a. następującego brzmienia:

„2) prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka i Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;”.

Wnoszę o rozważenie powyższych uwag i wniosków w toku dalszych prac nad projektem ustawy.

Zastępca Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Dr n. pr. Marek Woźniak

¹¹ Zob. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 15 czerwca 2023 r., sygn. akt II GZ 161/23. Wydruk orzeczenia pobranego z Centralnej Bazy Orzeczeń Sądów Administracyjnych w załączeniu.

I GZ 164/20 - Postanowienie

Data orzeczenia	2020-08-05
Data wpływu	2020-06-16
Sąd	Naczelny Sąd Administracyjny
Sędziowie	Małgorzata Grzelak /przewodniczący sprawozdawca/
Symbol z opisem	6300 Weryfikacja zgłoszeń celnych co do wartości celnej towaru, pochodzenia, klasyfikacji taryfowej; wymiar należności celny
Sygn. powiązane	III SA/Po 312/20
Skarżony organ	Dyrektor Izby Administracji Skarbowej
Treść wyniku	Uchylono zaskarżone zarządzenie

Sentencja

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie: Przewodniczący: sędzia NSA Małgorzata Grzelak po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2020 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Gospodarczej zażalenia Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału III Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 29 maja 2020 r., sygn. akt III SA/Po 312/20 w przedmiocie wezwania do uiszczenia wpisu sądowego od skargi w sprawie ze skargi Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców na decyzję Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia [...] marca 2020 r., nr [...] w przedmiocie określenia kwoty długu celnego postanawia: uchylić zaskarżone zarządzenie.

Uzasadnienie

Zarządzeniem z dnia 29 maja 2020 r., sygn. akt III SA/Po 312/20 Przewodniczący Wydziału III Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu wezwał Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców do uiszczenia wpisu sądowego od skargi na decyzję Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia [...] marca 2020 r. w przedmiocie określenia kwoty długu celnego - w kwocie 400 zł, na podstawie § 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. nr 221, poz. 2193), w terminie 7 dni od daty doręczenia odpisu zarządzenia, pod rygorem odrzucenia skargi. Wskazał, że zgodnie z art. 239 § 1 pkt 2 ppsa nie mają obowiązku uiszczenia kosztów sądowych prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka. W przepisie tym nie wymieniono - jak chociażby art. 8, czy art. 173 § 2 ppsa - obok wskazanych podmiotów Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Stanowiąc o wyjątku przepis ten, w ocenie Sądu I instancji, nie może być przedmiotem wykładni rozszerzającej, co oznacza, że Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, jako podmiot nim nie objęty podlega ogólnemu obowiązkowi ponoszenia kosztów postępowania (art. 199 ppsa).

Zażalenie na zarządzenie wniósł Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, wnosząc o ponowne rozpatrzenie kwestii obciążenia skarżącego obowiązkiem wpisu sądowego w niniejszej sprawie. Wskazał, że na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 8 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. 2018, poz. 648), Rzecznik może w zakresie ochrony praw przedsiębiorców zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnosić skargi i skargi kasacyjne, a także uczestniczyć w tych postępowaniach na prawach przysługujących prokuratorowi. A wobec tego, że zgodnie z art. 239 § 1 pkt 2 ppsa prokurator nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców również nie ma takiego obowiązku.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Stosownie do art. 8 § 3 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325 t.j. ze zm., dalej p.p.s.a.) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców może wziąć udział w każdym toczącym się postępowaniu, a także wnieść skargę, skargę kasacyjną, zażalenie oraz skargę o wznowienie postępowania, jeżeli według jego oceny wymaga tego ochrona praw mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495). W takim przypadku przysługują mu prawa strony.

Zgodnie natomiast z art. 9 ust. 1 pkt 8 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, Rzecznik może w zakresie ochrony praw przedsiębiorców zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wносить skargi i skargi kasacyjne, a także uczestniczyć w tych postępowaniach - na prawach przysługujących prokuratorowi. Zatem wobec tego, że zgodnie z art. 239 § 1 pkt 2 ppsa prokurator nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych, w ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców również nie ma takiego obowiązku.

Mając powyższe na uwadze, Przewodniczący Wydziału III WSA w Poznaniu zarządzeniem z 29 maja 2020 r. nieprawidłowo wezwał Rzecznika do uiszczenia wpisu sądowego od skargi, co skutkowało koniecznością uchylenia zaskarżonego zarządzenia.

Z tych względów, na podstawie art. 185 § 1 w związku z art. 197 § 2 i art. 198 ppsa, Naczelny Sąd Administracyjny, orzekł jak w sentencji postanowienia.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 199 p.p.s.a. strony ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Regulacja zawarta w art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a. określa zakres podmiotowego zwolnienia od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych i stanowi, że nie mają obowiązku uiszczenia kosztów sądowych prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka. Biorąc pod uwagę, że jest to przepis szczególny, jako właściwą dla jego interpretacji należy wskazać wykładnię zawężającą. Dla uznania zwolnienia danego podmiotu od kosztów postępowania dany przepis szczególny musi wprost ten podmiot wskazywać. Dotyczy to również przepisów ustaw szczególnych.

Określenie w art. 9 ust. 1 ust. 1 pkt 8 uRMSP, że w zakresie ochrony praw przedsiębiorców Rzecznik może zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnosić skargi i skargi kasacyjne do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w tych postępowaniach – na prawach przysługujących prokuratorowi, nie stanowi więc wystarczającej podstawy do uznania, że Rzecznik jest objęty zakresem art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a. Warto w tym miejscu podkreślić, że nałożenie na podmioty obowiązku uiszczania opłat sądowych jest wyrazem zasady równości stron.

Mając na uwadze wyżej przedstawioną argumentację, Naczelny Sąd Administracyjny na podstawie art. 184 p.p.s.a. w zw. z 197 § 2 i art. 198 oraz art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a. orzekł jak w sentencji postanowienia.

II GZ 161/23 - Postanowienie

Data orzeczenia	2023-06-15
Data wpływu	2023-05-16
Sąd	Naczelny Sąd Administracyjny
Sędziowie	Zbigniew Czarnik /przewodniczący sprawozdawca/
Symbol z opisem	6041 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, ustalanie liczby punktów sprzedaży, zasad usytuowania miejsc 6391 Skargi na uchwały rady gminy w przedmiocie ... (art. 100 i 101a ustawy o samorządzie gminnym)
Hasła tematyczne	Koszty sądowe
Sygn. powiązane	III SA/Gd 452/22
Skarżony organ	Rada Miasta
Treść wyniku	Oddalono zażalenie
Powołane przepisy	Dz.U. 2023 nr 0 poz 259; art. 199, art. 239 § 1 pkt 2; Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi - t.j. Dz.U. 2019 nr 0 poz 1090; § 2; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2019 r. w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych pobieranych w sprawach sądowoadministracyjnych Dz.U. 2018 nr 0 poz 648; art. 9 ust. 1 ust. 1 pkt 8; Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców

Sentencja

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie: Przewodniczący Sędzia NSA Zbigniew Czarnik po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2023 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Gospodarczej zażalenia Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców na zarządzenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt III SA/Gd 452/22 w zakresie wezwania do uiszczenia opłaty kancelaryjnej w sprawie ze skarg: A.C.; M.K.; A.S. i S.S.; K. sp. z o.o. sp. k. oraz B.B. i M.S. na uchwałę Rady Miasta Gdańska z dnia 31 marca 2022 r. nr XLVIII/1189/22 w przedmiocie uchwały w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych postanawia: oddalić zażalenie.

Uzasadnienie

Zarządzeniem z 30 marca 2023 r. sygn. akt III SA/Gd 452/22 Przewodniczący Wydziału Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, na podstawie art. 234 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r., poz. 259; dalej: p.p.s.a.) wezwał Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (dalej: Rzecznik) do uiszczenia opłaty kancelaryjnej za odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzanym i doręczanym na wniosek w kwocie 100 zł, określonej na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2019 r. w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych pobieranych w sprawach sądowoadministracyjnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1090), w terminie 7 dni od daty doręczenia odpisu zarządzenia pod rygorem ściągnięcia.

Rzecznik w zażaleniu na powyższe zarządzenie wniósł o jego uchylenie w całości. Zaskarżonemu zarządzeniu zarzucił naruszenie art. 9 ust. 1 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 648; dalej: uRMSP). w zw. z art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a. i art. 241 p.p.s.a. poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do przyjęcia, że Rzecznik działający w niniejszym postępowaniu na prawach prokuratora ma obowiązek opłacić koszty sądowe. Zdaniem Rzecznika prawidłowa wykładnia powyższych przepisów stanowi, w sytuacji uczestniczenia Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w postępowaniu na prawach prokuratora, o zwolnieniu z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje: